

Kohalike omavalituste võimekus võtta kasutusele Eesti riiklik juturobot "Bürokratt"

Taust	<p>Bürokratt on avaliku sektori asutuste veebilehtedel olevate juturobotite võrgustik, mis võimaldab inimesel asutustelt infot saada ning virtuaalsete assistentide abil nii avalikke kui ka infoteenuseid kasutada. Bürokrati eesmärk on lihtsustada suhtlust riigi ja kodaniku vahel.</p> <p>Bürokratt on mõeldud kasutusele võtmiseks kõikides avaliku sektori asutustest, sh kohalikes omavalitsustes.</p>
Valdkonna hetkeseis	<p>Hetkel on Bürokratt kasutusel mõnedes riigiasutustes, kuid kohalikest omavalitsustest seda kasutab ainult Viimsi vald. Tulevikus Bürokrati kasutusele võtnud kohalike omavalitsuste arv võiks olla palju suurem.</p>
Võimalikud uurimisküsimused	<ul style="list-style-type: none"> • Mis on kohalike omavalituste valmidus võtta kasutusele Bürokratt? • Mis on kohalike omavalituste võimekus võtta kasutusele Bürokratt? • Mis on kohalike omavalituste huvid/hirmud/ootused Bürokrati kasutuselevõtu kohta?
Sihtrühm	Kohalikud omavalitsused
Rohkem infot valdkonna kohta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bürokratt Kratid 2. Aruanne Bürokrati funktsionaalsuste kasutajauuring 2023 (Civitta)

Avaandmete valdkonna hetkeseis kohalikes omavalitsustes

Taust	<p>Avaandmed on juurdepääsupiiranguteta andmed, mis on kõigile antud vabalt kasutamiseks, mida erinevad osapooled saavad taaskasutada ja jagada ning mida saab kasutada äriliste ja mittetulunduslike ettevõtmiste käivitamiseks, uuringute läbiviimiseks ja andmepõhiste otsuste tegemiseks. Avaandmete andmekogudele pääseb aadressilt avaandmed.eesti.ee</p> <p>Kohalikud omavalitsused on avaandmete avalikustamise osas olnud tagasihoidlikud. Samas on avatus ja läbipaistvus oluline kaasamise ning koostöö edendamiseks.</p>
Valdkonna hetkeseis	<p>Suured omavalitsused nagu Tallinn ja Tartu regulaarselt avalikustavad andmeid, kuid palju keskmiseid ja väiksemaid omavalitsusi avalikustavad andmeid harva või ei avalikusta neid Avaandmete Teabevärvavas üldse.</p>
Võimalikud uurimisküsimused	<ul style="list-style-type: none"> • Milline on hetkeseis kohalikes omavalitsustest? • Millist väärtust saaksid kohalikud omavalitsused avaandmete avalikustamisest?

	<ul style="list-style-type: none"> • Millised on kõige väärtuslikumad kohalike omavalitsuste käes olevad avaandmed?
Fookus/ sihtrühm	Kohalikud omavalitsused
Rohkem infot valdkonna kohta/ kasulikud lingid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaandmed Kratid 2. Avaandmete foorum 2022: Ott Velsberg - Eesti avaandmete valdkonna hetkeseis - YouTube 3. Avaandmete mõjuhinnang avalikus sektoris 2022 4. Avaandmete mõjuhinnang avalikus sektoris 2021 5. Avaliku teabe seadus–Riigi Teataja

Avaliku sektori organisatsioonide andmete avalikustamise suhtumise muutus ajas	
Taust	<p>Avaandmed on juurdepääsupiiranguteta andmed, mis on kõigile antud vabalt kasutamiseks, mida erinevad osapooled saavad taaskasutada ja jagada ning mida saab kasutada äriliste ja mittetulunduslike ettevõtmiste käivitamiseks, uuringute läbiviimiseks ja andmepõhiste otsuste tegemiseks. Avaandmete andmekogudele pääseb aadressilt avaandmed.eesti.ee</p> <p>Viimaste aastate jooksul on avaliku sektori organisatsioonide avaandmete avalikustamise tase hüppeliselt kasvanud. Samas ei ole andmete avalikustamine avaandmete saanud veel kõigis organisatsioonides normiks. Sellest lähtuvalt on oluline mõista, kuidas on suhtumine andmete avalikustamisse muutunud ajas. Millised on põhilised faktorid, mis on suhtumist muutnud.</p>
Valdkonna hetkeseis	<p>Vaatamata sellele, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on iga-aastaselt mõõtnud avaandmete valdkonna hetkeseisu, see uuring ei hõlma asutuste hoiakuid. Seega käesolevalt puudub ülevaade asutuste hoiakutest.</p>
Võimalikud uurimisküsimused	<ul style="list-style-type: none"> • Kuidas ajas muutus avalike asutuste suhtumine andmete avalikustamisse? • Millised on põhilised faktorid, mis on suhtumist muutnud? • Kuidas uuringutulemusi võiks rakendada avaandmete avalikustamise määra suurendamiseks?
Fookus/ sihtrühm	Avaliku sektori organisatsioonid
Rohkem infot valdkonna kohta/ kasulikud lingid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaandmed Kratid 2. Avaandmete foorum 2022: Ott Velsberg - Eesti avaandmete valdkonna hetkeseis - YouTube 3. Avaandmete mõjuhinnang avalikus sektoris 2022 4. Avaandmete mõjuhinnang avalikus sektoris 2021 5. Avaliku teabe seadus–Riigi Teataja

Kohalike omavalitsuste andmehalduse korraldus	
Taust	Andmehaldus on muutumas üha olulisemaks andmepõhiseks riigikorralduseks. Kui keskvalitsuses on andmehalduse olulisust mõistetud eri tasanditel, siis kohalikes omavalitsustes see nii ei ole. Täna ei ole teada, millises seisus on kohalike omavalitsuste andmed. Kas need on piisavalt korralikult struktureeritud ja standardiseeritud, et neid avalikustada ja taaskasutada. Milline on kohalike omavalitsuste võimekus?
Valdkonna hetkeseis	Käesolevalt puudub ülevaade valdkonna hetkeseisust.
Võimalikud uurimisküsimused	<ul style="list-style-type: none"> • Millises seisus on kohalike omavalitsuste andmed? • Millised andmehalduse praktikad on kohalike omavalitsustes rakendatud? • Milline on kohalike omavalitsuste võimekus andmehalduse vaates?
Fookus/ sihtrühm	Kohalikud omavalitsused
Rohkem infot valdkonna kohta/ kasulikud lingid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mis on andmehaldus Kratid 2. Andmehalduse tegevused Kratid 3. Inimkeskne andmehaldus Kratid 4. Andmehalduse juhised Kratid

Asjade Interneti rakendamine avalikus sektoris	
Taust	"Asjade internet" (IoT ehk "Internet of Things") on kiiresti arenev valdkond, kus füüsilised objektid on ühendatud internetiga, võimaldades neil koguda, vahetada ja töödelda andmeid. Käesolev uurimustöö keskenduks IoT hetkeseisu kaardistamisel avalikus sektoris. Uurimaks, millised on tehnoloogilised ja organisatoorsed eeldused tehnoloogia rakendamiseks.
Valdkonna hetkeseis	Käesolevalt puudub ülevaade valdkonna hetkeseisust. Samas on viidud läbi varasemalt (aastal 2018) teadustöid kaardistamaks hetkeseisu.
Võimalikud uurimisküsimused	<ul style="list-style-type: none"> • Millised on tehnoloogilised ja organisatoorsed eeldused IoT tehnoloogia rakendamiseks? • Kuivõrd Eesti avalik sektor on IoT tehnoloogia rakendamiseks valmis? • Mis valdkondades võiks IoT Eesti avalikus sektoris olla rakendatud ja miks?

Fookus/ sihtrühm	Avaliku sektori organisatsioonid
------------------	----------------------------------

Erasektori avaandmete vajaduste väljaselgitamine/ kaardistamine	
Taust	<p>Erasektor kasutab avaandmeid, kuid erasektori vajaduste kaardistamine ja edaspidine vajaduste elluviimine saaks tagada laiemat avaandmete kasutuselevõttu ning soodustada avaandmete avalikustamist. Tänapäeval paljud avaandmeid avalikustavad asutused ei tea oma andmete kasutajate vajadusi, mis negatiivselt mõjutab avaandmete kasutamist.</p> <p>Avaandmed on juurdepääsupiiranguteta andmed, mis on kõigile antud vabalt kasutamiseks, mida erinevad osapooled saavad taaskasutada ja jagada ning mida saab kasutada äriliste ja mittetulunduslike ettevõtmiste käivitamiseks, uuringute läbiviimiseks ja andmepõhiste otsuste tegemiseks. Andmete taaskasutamine ärilistel eesmärkidel võimaldab luua uusi kasumlikke teenuseid nii äridele endale kui ka kodanikele.</p> <p>Avaandmete andmekogudele pääseb aadressilt avaandmed.eesti.ee</p>
Valdkonna hetkeseis	<p>Erasektor kasutab avaandmeid, kuid paljud juhtumeid jäävad teadmata. Samas on palju organisatsioone kes näeks avaandmetes kasu, kui avaandmed vastaks nende nõuetele. Avaandmeid avalikustavad asutused teavad suhteliselt vähe oma andmete kasutajate vajadustes.</p> <p>Lisaks, erasektori seas info avaandmete kohta võiks olla palju levinum.</p>
Võimalikud uurimisküsimused	<ul style="list-style-type: none"> • Kuivõrd erasektoris on levinud avaandmete kasutamise võimaluste kohta? • Mis takistab erasektorit avaandmete kasutamisest? • Millised on avaliku sektori ootused avaandmete suhtes? • Milliseid avaandmeid avalik sektor vajab?
Fookus/ sihtrühm	Erasektor
Rohkem infot valdkonna kohta/ kasulikud lingid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaandmed Kratid 2. Andmete taaskasutamine Kratid 3. Avaandmete foorum 2022: Ott Velsberg - Eesti avaandmete valdkonna hetkeseis - YouTube 4. Avaandmete mõjuhinnang avalikus sektoris 2022 5. Avaandmete kasutuslood

Avaandmete peal uue lahenduse loomine (praktiline töö)	
Taust	

	<p>Lõputöö eesmärgiks oleks avaandmete peal uue lahenduse/ projekti loomine.</p> <p>Iga päevaga tekib üha rohkem avaandmeid ning nende taaskasutamise võimalusi. Ühe asutuse või inimese avaldatud andmetele saavad paljud teised luua oma lahendusi. Tänu sellele koostööle võidame ühiskonnana tervikuna: saame kasutada mugavaid digiteenuseid, teha otsuseid andmetele tuginedes ja olla tänu läbipaistvale valitsemisele kursis riigis toimuvaga.</p> <p>Avaandmete andmekogudele pääseb aadressilt avaandmed.eesti.ee ning mõnede tänaseks loodud lahendustega saab tutvuda siin https://avaandmed.eesti.ee/usage-stories</p>
Valdkonna hetkeseis	<p>Tänaseks loodud lahendustega saab tutvuda siin https://avaandmed.eesti.ee/usage-stories .</p> <p>Eesti avaandmete valdkonna silmapaistvad panustajatest saab lugeda siit - https://medium.com/digiriik/eesti-avaandmete-valdkonna-silmapaistvad-panustajad-2023-1f353177c0b0</p>
Võimalikud uurimisküsimused	<p>Lõputöö eesmärgiks oleks avaandmete peal uue lahenduse/ projekti loomine.</p>
Rohkem infot valdkonna kohta/ kasulikud lingid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaandmed Kratid 2. Andmete taaskasutamine Kratid 3. Avaandmete kasutuslood 4. Eesti avaandmete valdkonna silmapaistvad panustajad 2023 5. Avaandmete foorum 2022: Ott Velsberg - Eesti avaandmete valdkonna hetkeseis - YouTube 6. Esimesed riiklikud andmeteaduse taibutalgud by Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Digiriik Medium

Tehisintellekti komponendiga lahenduste rakendatavus meditsiinasutustes Eesti näitel	
Taust	<p>PERHis loodi 2015. a kõnetuvastusel põhinev lahendus, mis aitab radioloogil dikteerimise abil kirja panna uuringu tulemused ja need terviseinfosüsteemi kanda. Praeguseks kasutab PERHis loodud lahendust umbes kõigest 5 radioloogi ning lahendus ei sobi kasutamiseks teistes valdkondades.</p> <p>Uurimistöö keskenduks nimetatud kasutusjuhu analüüsile ning uuriks võimalusi, kas ja kuidas saaks luua üldise sarnase mudeli ja seda peenhäälestada kasutamiseks erinevates meditsiinivaldkondades.</p>
AI lahenduse kirjeldus	<p>AI mudel „Kõnetuvastus radioloogias“ aitab arstil dikteerimise abil kirja panna uuringu tulemused. Uuringukirjelduste sõnavara on üldiselt väga spetsiifiline ja üsna hästi ennustatav. Kogu kõnetuvastuse tehnoloogia olemus põhinebki tõenäosusel. Tarkvara</p>

	kuulab inimese kõnet ja püüab leida, milline kirjalik sõna kuulnud heliga kõige tõenäolisemalt klappib. Arstide erialakeel võib tavainimesele olla küll raske, kuid selles esinevate sõnade hulk on piiratum, tänu millele on tarkvaral suurem tõenäosus õige tekst kirja panna.
Võimalikud uurimisküsimused	<ul style="list-style-type: none"> Kuidas saaks luua „Kõnetuvastus radioloogias“ sarnase mudeli? Kuidas loodud mudeli peenhäälestada kasutamiseks erinevates meditsiini valdkondades?
Fookus/ sihtrühm	Meditsiini asutused
Rohkem infot valdkonna kohta/ kasulikud lingid	<ol style="list-style-type: none"> Tehisintellekt Kratid AI Kasutuslood (kratid.ee)

Tehisintellekti rakendamine hariduses - võimalused ja kitsaskohad	
Taust	Tegemist on väga laia teemaga, mida saaks kitsendada ja uurida näiteks personaliseeritud õppe rakendamise võimalusi, õpilaste/õpetajate/lapsevanemate suhtumist, ootusi, hirme, õpianalüütika aspekti, õppimise hindamise võimalusi tehisintellekti abil jne
Valdkonna hetkeseis	<p>Tänaseks on avalikus sektoris loodud mitu krti, mis on haridusvaldkonnale suunatud, nt. Koolikratt; Kõnesüntees keeleeksamites ja -testides; Marakratt; Personaalne õpirada; SayEst.</p> <p>Lähemalt lahendustega saab tutvuda siin, filtreerides valdkonna järgi (haridus). Kuigi mitu lahendust on juba loodud, jääb veel palju võimalusi teiste vahendite loomiseks.</p>
Võimalikud uurimisküsimused	<ul style="list-style-type: none"> Milliseid lahendusi võiks Eestis hariduses rakendada? Millised on võimalused AI lahenduste loomiseks? Millised on AI lahenduste loomise ja rakendamise kitsaskohad?
Fookus/ sihtrühm	Haridusvaldkond, koolid
Rohkem infot valdkonna kohta/ kasulikud lingid	<ol style="list-style-type: none"> Tehisintellekt Kratid AI Kasutuslood (kratid.ee) Kratid avalikus sektoris - YouTube (playlist sisaldab erinevate kasutuselevõetud AI lahenduste teemalisi ettekandeid)

--	--

Kratijupid - võimalused ja kitsaskohad

Taust	<p>Uurimistöö keskenduks Eestis loodud kratijuppidele ja nende taaskasutamise võimalustele ja väljakutsetele.</p> <p>Kratijupp on tehisintellektil põhineva rakenduse ehk krati baaskomponent, mida saavad tasuta taaskasutada ja vastavalt oma vajadustele edasi arendada kõik avaliku ja ka erasektori huvilised.</p> <p>Kratijuppide tööriistakast annab ülevaate avalikustatud kratijuppidest, mis on kättesaadavad e-riigi koodivaramus ja/või GitHubis.</p>
Valdkonna hetkeseis	https://www.kratid.ee/kratijupid
Fookus	Uurimistöö keskenduks Eestis loodud kratijuppidele ja nende taaskasutamise võimalustele ja väljakutsetele.
Rohkem infot valdkonna kohta/kasulikud lingid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehisintellekt Kratid 2. Kratijupid (kratid.ee) 3. AI Kasutuslood (kratid.ee)

Arvutusvõimekus ja tehisintellekt Eesti kontekstis

Ülevaade	Kuidas arvutusvõimekus mõjutab tehisintellekti arengut? Kuidas mõõta ja prognoosida riigi arvutusvõimekust ning selle vajadust? Superarvutid, kvantarvutid, tulevikutehnoloogiad arvutusvõimekuse vaatest.
Valdkonna hetkeseis	Käesolevalt puudub terviklik ülevaade valdkonna hetkeseisust.
Fookus/ sihtrühm	Avalik sektor
Rohkem infot valdkonna kohta/kasulikud lingid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehisintellekt Kratid 2. AI Kasutuslood (kratid.ee)